

P. K. Petersen: Ja, jeg deler nærmest Syn med de ærede sidste to Talere med Hensyn til Forholdet om Bonusudbetaling til Lærere. Skolefondene have hidtil haft et betydeligt Tab ved at forsikre Lærerne for de ordinære Præmier, og skulde de nu købe sig fri, saa bliver det jo endnu større Tab. Men af Hensyn til det vanskelige i at komme bort fra det bestaaende Forhold, skal jeg dog ikke modsætte mig dette Forslags Gennemførelse trods det, at jeg nærmest deler Syn med de ærede Talere og ser det uberettigede i, at Skolefonden skal erstatte det Tab, som Livrenteanstalten egentlig burde have haft — den burde jo have taget Lærerne lige saa vel som de andre Embedsmænd. Den har haft de store Fordele, thi den ejer mange Millioner, som ere tjente paa de andre Interessenter, og den burde ogsaa have haft dem, som absolut maatte give Tab. Men da Sagen stiller sig som den gør, og det ser ud til, at det er vanskeligt at faa det forandret, og da vi trænge til at faa dette Forhold ordnet, saa vil jeg raade til, at vi ikke modsætte os, at Forholdet ordnes saaledes, for at Forslaget kan komme igennem, ihvorvel jeg kunde ønske, at Skolefondene til Dels eller helt kunde slippe for den Byrde, der derved kommer til at paahvile dem.

Mourier-Petersen: Den næstsidste ærede Taler gjorde forskillige Bemærkninger lige overfor den højtærede Minister med Hensyn til den væsentlige Forskel, der var til Stede mellem Livsforfæringsanstalten og Skolefonden, hvad Bonusudbetalingen angaar; det var i Grunden ikke andet end en Selvfølge, at Livsforfæringsanstalten betalte Interessenterne noget tilbage til Erstatning for de for høje tarismæssig erlagte Præmier, medens dette i Princippet paa ingen Maade kunde siges at være Tilfældet med Skolefonden, som kun har haft Tab af at have haft disse Lærere. Det var ogsaa disse Hensyn, som vare de gældende for Skoleraadene, den Gang den højtærede Minister henvendte sig til dem med Forespørgsel, om de ikke kunne være tilbøjelige til at udbetale Bonus til disse Skolelærere. Man hævdede, at der her var kun Tale om en Dotation, en Gave, men derimod ikke om nogen Ret, og at der aldeles ikke kunde være de Grunde til Stede for Skolefondene, som der havde været for Livrentestiftabet til at udbetale Bonus, da Skolefondene, som sagt, kun havde haft Tab af disse Forsikringer. Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger, er jo forskilligt fra det Lovforslag, som blev fremsat i forrige Sæssion, idet nærværende Lovforslag dog hyder noget Bederlag, og den højtærede Mi-

nister har sagt, at han giver os Valget mellem enten at betale Bonus eller ogsaa at beholde de svægelige Skolelærere efter Loven af 8de Marts 1856, idet Ministeren tilspøjede, at han var overbevist om, at Skolefondene vilde gøre en god Forretning ved denne Bestemmelse. Jeg er imidlertid af en ganske modsat Mening. Jeg tror, at Skolefondene vilde blive brøstholdne, selv om de ogsaa for Fremtiden slippe for disse Forsikringer. I den Skoleraadskreds, hvoraf jeg er Medlem, har Skolefonden siden 1856 og indtil Dato haft et Tab paa disse Forsikringer af 3,368 Kroner. Dette beløber sig altsaa omtrent til 100 Kroner om Aaret, som Skolefonden har tilsat. Naar Skolefonden foruden dette Tab tillige skal udbetale en Bonus, som efter en anstillet Beregning for vor Skoleraadskreds vil blive c. 3,000 Kroner — jeg kan endogaa nævne det nøjagtige Tal, som er opgivet 2,941 Kroner — vil det hele Beløb, som denne Sag har kostet Skolefonden, blive en 6,000 Kroner. Det er altsaa ikke saa lille et Beløb, og nu maa man dog vel husse paa, at det vil vare længe, inden Skolefonden slipper for Følgerne af disse en Gang overtagne svægelige Liv. Det kan derfor paa ingen Maade oppejes, at de nu skulle ud med en kontant Betaling af 3,000 Kroner, med, at de en Gang langt inde i Fremtiden kunne slippe for Følgerne af disse svægelige Liv. Jeg er overbevist om, at alle Skoleraad ville være enige i, at de helst ville være fri for den Forretning, at de ville ansæ det for en meget daarlig Forretning. Det var jo en anden Sag, om Skolefondene ogsaa kunde blive fri for de svægelige Liv, som de en Gang have, men det er ikke Meningen, dem beholde de; det er kun for Fremtiden efter Forslaget. Jeg tror derfor, at det dog nok kunde fortjene en Overvejelse, om virkelig Skolefondene kunne være tjente med dette Tilbud, og at man saa derefter, naar man har taget det under Overvejelse, træffer sine Bestemmelser om, hvilken af de 2. Veje, som den højtærede Kustusminister nu har anvist os at følge, man vil bestemme sig for at gaa. Det forekommer mig, at det er en Overvejelse værd, og at det egentlig i Virkeligheden ikke gør saa meget til Sagen, om dette Lovforslag ikke skulde komme ud i dette Aar, men først skulde komme til næste Aar. Dersom Overvejelserne skulle føre til det Resultat, at Skolefondene kunne være tjente dermed, skal jeg selvfølgelig ikke have noget derimod, men jeg gentager: Her er kun Tale om Gave, en Dotation, og man kan ikke forlange, at en Institution skal udrede en Gave, naar den ikke selv finder Anledning dertil; det ligger dog nærmest, at